

Čís. 11222.

Není závady, by s opoziční žalobou (§ 35 ex. ř.) proti exekuci k vydobytí již dospělého výživného a k zajištění výživného na další rok nebyl spojen mezitímní návrh podle § 236 c. ř. s. na určení zániku nároku na výživné vůbec, nevádí-li tomu předpisy o předmětné příslušnosti soudu.

Rozluka manželství z viny obou stran jest skutečností, zrušující nárok manželky na výživné ze zákona (§ 91 obč. zák.), nikoliv ze smlouvy. Tento účinek nenastává již tím, že vzešly skutečnosti, pro něž bylo uznáno na rozluku, nýbrž teprve, kdy se rozsudek vyslovující rozluku stal pro strany účinný (doručením rozsudku nejvyššího soudu stranám). Tímto okamžikem zanikl nárok manželky, avšak jen na výživné splatné v budoucnosti.

(Rozh. ze dne 4. prosince 1931, Rv II 784/30.)

Rozsudkem krajského soudu ze dne 11. ledna 1926 bylo žalobci uloženo platiti žalované manželce výživné 250 Kč měsíčně. Strany vedly napotom spor o rozluku, jenž byl rozhodnut pravoplatně (rozsudkem nejvyššího soudu ze dne 7. února 1930) v ten rozum, že se manželství rozlučuje z viny obou manželů. Usnesením ze dne 23. prosince 1929 byla povolena manželce exekuce k vydobytí výživného za dobu od 25. listopadu 1929 do 24. prosince 1929 a exekuce k zajištění výživného za dobu od 24. prosince 1929 do 24. prosince 1930. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalované, by bylo uznáno právem, že nárok žalované z rozsudku ze dne 11. ledna 1926 zanikl a že exekuce povolená usnesením ze dne 23. prosince 1929 jest nepřipustnou. *Procesní soud* první stolice uznal podle žaloby. *Odvolací soud* vyhověl částečně odvolání žalované a uznal právem, že nárok žalované strany vymáhaný podle exekučního usnesení ze dne 23. prosince 1929 zanikl, že exekuce podle tohoto usnesení je nepřipustná, odmítl však žalobní žádost, by bylo uznáno, že rozsudek krajského soudu ze dne 11. ledna 1926 pozbyl účinnosti a že nárok žalované strany z téhož rozsudku podle uvedeného usnesení nevymáhaný zanikl. *Důvody*: Podle § 35 ex. ř. námitky proti exekučně vymáhanému nároku jsou možné, opírají-li se o skutečnosti exekučně vymáhaný nárok stavící nebo zrušující a lze žádati, by bylo uznáno, že exekuce jest nepřipustná. Tomuto ustanovení žalobní žádost nevyhovuje. Žalobce brojí proti nároku z rozsudku krajského soudu ze dne 11. ledna 1926. Brojí tedy i proti části tohoto nároku vymáhané podle usnesení krajského soudu ze dne 23. prosince 1929. Nemohla proto první stolice rozhodovati o tom, zda rozsudek krajského soudu ze dne 11. ledna 1926 jest bezúčinný a že nárok žalované z toho rozsudku zanikl. Mohla však vysloviti, že podle usnesení ze dne 23. prosince 1929 vymáhaný nárok žalované strany zanikl a že exekuce dle tohoto usnesení vedená je nepřipustná. Vždyť zjištění, že vymáhaný nárok zanikl, jest tu předpokladem žaloby. První stolice měla tedy od-

mítnouti další žalobcovu žádost, aby bylo uznáno, že rozsudek ze dne 11. ledna 1926 pozbyl účinnosti a že i nárok podle usnesení ze dne 23. prosince 1929 nevymáhaný zanikl.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání žalobce pokud se domáhal výroku, že rozsudek krajského soudu ze dne 11. ledna 1926 pozbyl účinnosti; jinak dovolání obou stran vyhověl a zrušil na dovolání žalované napadený rozsudek ve výroku, jímž bylo uznáno právem, že nárok žalované strany vymáhaný podle exekučního usnesení krajského soudu ze dne 23. prosince 1929 zanikl, a že exekuce dle tohoto usnesení jest nepřipustná, a na žalobcovo dovolání ve výroku, jímž byla odmítnuta, správně zamítnuta žalobní žádost, by bylo uznáno, že nárok žalované strany z rozsudku ze dne 11. ledna 1926 podle onoho usnesení nevymáhaný zanikl a vrátil věc soudu druhé stolice, by o ní znovu jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Rozsudku odvolacího soudu odporují obě strany z dovolacího důvodu čís. 4 § 503 c. ř. s. Žalobcovo dovolání není oprávněné, pokud napadá výrok, jímž byla odmítnuta, správně zamítnuta žalobní žádost, by bylo uznáno, že rozsudek krajského soudu ze dne 11. ledna 1926 pozbyl účinnosti. Za bezúčinný mohl by rozsudek prohlášen býti jen na odpůřčí žalobu (§ 6 odp. ř.). O tu však nejde, nýbrž žalobce uplatňuje jen, že nárok, rozsudkem určený, zanikl a tím i právo žalované, jej vymáhati. V tomto bodě nebylo lze dovolání vyhověti. Jinak však jest žalující straně přisvědčiti, že odvolací soud posoudil mylně spor, maje za to, že mohl rozhodovati jen o tom, že zanikl nárok žalované strany vymáhaný podle usnesení z 23. prosince 1929 a že exekuce podle něho vedená jest nepřipustnou, že však nemohl rozhodovati o tom, zda nárok ze zmíněného rozsudku vůbec zanikl. Podle § 35 ex. ř. lze ovšem podati námitky proti nároku jen pokud jest vymáhán exekucí, ale není závady, by s opoziční žalobou proti exekuci, vedené k vydobytí již dospělého výživného a k zajištění výživného na další rok nebyl spojen mezitímní určovací návrh podle § 236 c. s. ř. o zániku nároku na výživné vůbec, nevadí-li tomu předpisy o předmětné příslušnosti soudu. O takový návrh tu jde, pokud se žalobce domáhá výroku, by bylo uznáno, že nárok žalované strany z rozsudku ze dne 11. ledna 1926 podle uvedeného usnesení nevymáhaný zanikl. Otázka příslušnosti jest již rozhodnuta právoplatným rozhodnutím soudu první stolice, jímž námitka nepřislušnosti vznesená žalovanou stranou byla zamítnuta.

Jde tedy jen o to, zda nebo na kolik nárok na výživné prisouzený žalované straně zanikl. Rozlukou manželský svazek úplně zaniká a tím zaniká i zákonný nárok rozloučené manželky na výživu podle § 91 obč. zák. — o výživném ze smlouvy to ovšem neplatí — a jen manželé na rozluce podle rozsudku nevinnému náleží proti druhému manželé nárok na dostiučinění podle § 1266 obč. zák. Podle toho nárok na výživu prisouzený žalované proti žalovanému zanikl rozlukou, poněvadž mezi nimi

šlo o výživu podle § 91 obč. zák., třebas to strany výslovně ve sporu ne-
 uvedly; vyplývá to z nepopřeného tvrzení žalobce, že byl rozsudkem
 uznán povinným platiti výživné žalované jako své manželce. Žalovaná
 nemá nárok na výživné ani z důvodu dosti učinění podle § 1266 obč. zák.,
 poněvadž rozluka byla povolena z viny obou stran. Z toho, co bylo uve-
 deno, vyplývá, že jest nesprávný názor žalované, jež má za to, že nejde
 v souzeném sporu o skutečnost nárok z rozsudku krajského soudu ze
 dne 11. listopadu 1926 zrušující. Než přes to soudu dovolacímu nebylo
 lze rozhodnouti ve věci samé. Třeba uvážiti, od které doby nastaly shora
 řečené účinky rozluky manželství stran. Účinky ty nevzešly již tím, že
 nastaly skutečnosti, pro které bylo na rozluku uznáno, nýbrž, poněvadž
 výrok o rozluce jest výrokem konstitutivním, teprve okamžikem, kdy se
 rozsudek nejvyššího soudu ze dne 7. února 1930 rozluku vyslovující stal
 pro strany účinným. To se stalo podle ustanovení § 416 c. s. ř. teprve
 doručením písemného jeho vyhotovení stranám. Teprve tímto okamži-
 kem zanikl nárok žalované, avšak jen na výživné v budoucnosti teprve
 splatné a exekuce stala se nepřipustnou, ovšem opět jen pro výživné po-
 zději splatné, až do toho dne však manželka měla nárok na výživné.
 Nižší soudy den doručení zmíněného rozsudku nezjistily a, poněvadž
 uhrazovací exekuce a k zajištění byla povolena pro výživné dospívající
 celkem v době od 25. listopadu 1929 až do 24. prosince 1930, jest pa-
 trno, že nebyla nepřipustná exekuce pro výživné splatné v době od 25.
 listopadu 1929 do doručení rozlukového rozsudku nejvyššího soudu a že
 v tomto směru žalovaná právem odporuje rozsudku odvolacímu, kterým
 povolená exekuce byla v celém rozsahu prohlášena nepřipustnou.

Čís. 11223

**Nejen plátce sám, nýbrž i třetí osoba může se domáhati vrácení toho,
 co zapláceno, bylo-li plněno omylem k její škodě a příjemce byl place-
 ním bezdůvodně obohacen (§ 1431 obč. zák.).**

(Rozh. ze dne 4. prosince 1931, Rv II 864/30.)

Žalobce, veřejný společník firmy H., zaplatil žalovanému na provisi
 5.000 Kč, nevěda, že žalovaný obdržel již provisi od druhého společníka.
 Těchto 5.000 Kč bylo žalobci při likvidaci odepsáno. Žalobou, o niž tu
 jde, domáhal se žalobce na žalovaném zaplacení 5.000 Kč. Žalobě bylo
 vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem
 z těchto

důvodů.

Správný je právní názor odvolacího soudu, že nejen plátce sám, nýbrž
 i třetí osoba může se domáhati vrácení zaplacené částky, bylo-li plněno
 omylem k její škodě a příjemce byl placením bezdůvodně obohacen
 (§ 1431 obč. zák.). Pro otázku, kdo může žádati plnění zpět jest tedy